

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3163/2021. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.343/2019/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselő nélkül eljárva az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Fővárosi Törvényszék 31.P.22.350/2017/11. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.203/2018/11/II. számú ítélete, valamint a Kúria Pfv.IV.20.343/2019/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az indítvány benyújtását megelőző bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított pernek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] 2.1. Az indítványozót az elsőfokú szabálysértési hatóság bírság megfizetésére kötelezte, mert a közúti közlekedés során az adott helyen megengedett sebességnél gyorsabban közlekedett. A hatósági határozat ellen az indítványozó fellebbezett, mert álláspontja szerint a sebességkorlátozó tábla kihelyezése szabálytalan volt és a mérést rögzítő rendőrségi gépjármű szabálytalanul parkolt. A másodfokú hatóság az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta.
- [4] A határozattal szemben az indítványozó keresettel élt a Budapest Környéki Törvényszéknél, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) közigazgatási határozata bírósági felülvizsgálatát kérve. A II. rendű alperes a keresetet elutasította, és döntésében rögzítette, hogy a hatóság a tényállást feltárta, a határozatok a jogszabályi előírásoknak maradéktalanul megfelelnek.
- [5] Ezt követően az indítványozó a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához (a továbbiakban: I. rendű alperes), melyben annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű alperes nem vizsgálta azt, hogy a közigazgatási hatóságok a tényállást teljes körűen feltárták-e, ezért jogsértő határozatot hoztak.
- [6] Az I. rendű alperes a II. rendű alperes jogerős ítéletét hatályában fenntartotta. Indokolásában – oszta a II. rendű alperes érveit –, rámutatott arra, hogy az indítványozó által jogszabálysértőnek tartott közúti közlekedési tábla kihelyezésének módja és helye a határozat jogsértő voltának megállapításához nem vezethet, annak vizsgálata meghaladná az „ügy kereteit”. Az indítványozó tévesen értelmezte (általa) állítólagosan jogsértő módon keletkezett adatok alapján fennálló határozathozatali tilalmat [a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések köréről, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, felhasználásának rendjéről és az ellenőrzésben történő közreműködés feltételeiről szóló 410/2007. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 12. § (8) bekezdése rendelkezéseit], mert az kizárólag képfelvételekre vonatkozik, amelyeket közreműködő igénybevételel szerez a hatóság. Nem képezhetette vizsgálat tárgyát az sem, hogy a mérést végző rendőrségi személygépkocsi a mérés végzésekor szabálytalanul állt-e a forgalomtól elzárt területen vagy sem.
- [7] 2.2. Az indítványozó ezt követően bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított pert az ügyében eljáró I. rendű alperessel és II. rendű alperessel szemben, kérve az eljáró bíróságok egyetemleges felelőssége megállapítását.
- [8] Az indítványozó keresetében a korábbi kereseti érveivel összefüggésben állította, hogy az I. rendű és a II. rendű alperesek eljárása jogszabálysértő volt, mert egyrészt vitatva jogszabályértelmezésüket, azt részrehajlónak

találta, másrészt azért, mert nem állapították meg a közigazgatási hatósági határozat jogellenességét. Állította, hogy a sebességkorlátozó tábla kihelyezésének módja „sérti az emberi méltóságot”.

- [9] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját és összepszerűségét, hivatkozott arra, hogy sem alapjogi sérelem, sem jogszabálysértés az eljárás során nem történt. Állította, hogy a felülvizsgálati kérelem elbírálásra került, a perbeli esetben nem volt megállapítható olyan körülmény, amely a döntés felülmérlegelését indokolta volna (a tényállás feltáratlansága, iratellenessége vagy okszerűtlensége, illetve logikai ellentmondást tartalmazó volta). A II. rendű alperes a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetést vont le. Nem vizsgálhatta az indítványozó által sérelmezett mérést végző rendőrségi személygépkocsi parkolása és a sebességkorlátozó tábla kihelyezése körülményeit. Az I. rendű alperes ítéletében utalt arra, hogy azon a tényen felül, hogy a felperes terhére a sebességtúllépés megállapítható volt a döntés meghozatalakor, a hatóságnak mást nem kellett figyelembe vennie.
- [10] A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját és összepszerűségét, hivatkozott arra, hogy téves vagy hibás jogalkalmazás részéről nem történt. A pert az indítványozónak az út kezelőjével szemben kellett volna megindítania, a rendőrségnek az alapügyben kizárólag arra volt hatásköre, hogy vizsgálja a közlekedési szabályoknak az indítványozó általi betartását. Hivatalból sem a rendőrség, sem a bíróság nem vizsgálhatja az út tulajdonosának perben állása nélkül a közúti jelzések kihelyezésének jogszerűségét.
- [11] Az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában rámutatott arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a bírósági eljárásban kártérítési felelősség megállapítását a lényeges anyagi és eljárási szabálysértés, a tények kirívóan okszerűtlen értékelése alapozhatja meg; a munka jellegével együtt járó jogszabály alkalmazási és értelmezési eltérések a felróhatóság körén kívül esnek (BDT 2009.2024.). Vizsgálatának tárgya az volt, hogy megállapítsa, történt-e az I. és a II. rendű alperesek részéről lényeges anyagi- vagy eljárási szabálysértés, ami a kártérítési felelősségüket megalapozza. Megállapította, hogy az alperesek eljárásukban a bizonyított tényeket okszerűen értékelték, részükről anyagi- vagy eljárási jogszabálysértés nem történt, az indítványozó által hivatkozott körülményeket is értékelték, indokolták a sebességkorlátozó tábla kihelyezés szabályossága vizsgálata mellőzésének jogszabályi okát, kifejtették a Korm. rendelet helyes értelmezését, indokolták a rendőrautó helye vizsgálatának mellőzését. Helyesnek találta a II. rendű alperes hivatkozását arra, hogy a jogalkotó a közlekedési jelzések kihelyezésével kapcsolatos felelősséget az út tulajdonosára, üzemben tartójára telepítette; a hatóság és a bíróság kizárólag azt vizsgálhatta, hogy az indítványozó megtartotta-e a közlekedési szabályokat. Az út tulajdonosának, kezelőjének a perben állását, perbevonását a közigazgatási eljárás szabályai és a polgári perrendtartás szabályai is kizárják. Rámutatott, hogy az a körülmény, miszerint az indítványozó a határozatok indokolását nem tudja elfogadni, nem igazolja azt, hogy az alperesek határozatai jogszabálysértőek lennének. Az alperesek részéről sem anyagi- sem eljárási jogszabálysértés nem történt, jogellenes magatartást nem tanúsítottak, így kártérítés megállapítására nincs lehetőség.
- [12] 2.3. Az elsőfokú döntéssel szemben az indítványozó terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát. Vitatta a támadott döntés jogértelmezését és állította, hogy esetében a feltáratlan tényállásra nem lehetett volna határozatot alapozni, a hatósági határozatot hatályon kívül kellett volna helyezni és a rendőrséget új eljárásra kellett volna utasítani, előírva a tényállás teljes felderítése kötelezettségét és annak vizsgálatát, hogy a sebességkorlátozó tábla helyesen volt-e kihelyezve. Az indítványozó állította, hogy az ok nélküli bírságolás folytán sérült az emberi méltósághoz való joga.
- [13] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az első fokú ítélet helybenhagyását, mert az elsőfokú bíróság a tényállást megalapozottan állapította meg és helyesen következtetett a kereset megalapozatlanságára. Azon a tényen túl, hogy a felperes terhére a sebességtúllépés megállapítható volt, a döntés meghozatalakor a hatóságnak mást nem kellett figyelembe vennie, a bíróságot további bizonyítás nem terhelte.
- [14] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte arra hivatkozással, hogy általa nem merült fel hibás jogalkalmazásban megnyilvánuló jogellenes magatartás. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy sem a hatóságnak sem a bíróságnak nem volt hatásköre vizsgálni a sebességkorlátozó közlekedési tábla kihelyezésének jogszerűségét. Osztotta az elsőfokú bíróság jogértelmezését mind a Korm. rendelet szabályai tekintetében, mind abban, hogy a tábla kihelyezése miatti sérelmét az indítványozó az út kezelőjével szemben érvényesítheti. A II. rendű alperes vitatta a jogsértés tényén túl a kár bekövetkeztét és annak összegét is, mivel az indítványozó nem igazolta, hogy a perben érvényesíteni kívánt összegeket tény-

legesen megfizette volna, nem igazolta továbbá az okozati összefüggés fennálltát sem, és állította, hogy a két alperes egyetemleges marasztalása fogalmilag kizárt.

- [15] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében felülvizsgálta és részben megváltoztatta, az I. rendű alperest az indítványozó javára 96 000 forint megfizetésére kötelezte. A Fővárosi Ítéltábla indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg; az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival azonban csak részben értett egyet. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a hatóság és az alperesi bíróságok eljárásának kereteit a közlekedési jelzés kihelyezésének vizsgálata meghaladta volna, a jelzőtábla elhelyezése szabályossága és észlelhetősége vizsgálendő lett volna, az elsőfokú hatóságot a tényállás tisztázása érdekében új eljárásra kellett volna utasítani. Az ítéltáblai indokolás szerint az elsőfokú bíróság arra helyesen következtetett, hogy a mérést végző rendőrautó helye vizsgálatának a sebességtúllépés szempontjából nincs jelentősége, az a mérési eredmény jogszerűségét és felhasználhatóságát nem érinti. Úgy foglalt állást, hogy az I. rendű alperes részéről a tényállás tisztázásának elmaradásához fűződő jogkövetkezmények levonásának elmulasztása olyan nyilvánvaló, súlyos jogalkalmazási hiba, amely jogalkalmazói jogellenességet megalapozó körülmény. Mivel azonban az I. rendű alperes nem rendelkezett a II. rendű alperes ítéletének megváltoztatásáról és a hatósági határozat hatályon kívül helyezéséről, így az alapeljárás költségei az indítványozó terhén maradtak, ezért azt az I. rendű alperesnek kell megtéríteni. Nem tartotta azonban megalapozottnak az indítványozó további kárigényeit.
- [16] 2.4. A jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte, az elsőfokú bíróság ítéletének részben megváltoztató részében, és ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú ítéletre is kiterjedően, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását indítványozta. Indokolása szerint az I. rendű alperes a jogszabályoknak megfelelően járt el, hangsúlyozva a Kúria felülvizsgálati kérelemhez kötöttségét és a felülvizsgálati eljárásban érvényesülő felülmérlegelés tilalmát. Jogszabálysértőnek tartotta a jogerős ítélet azon megállapítását, miszerint a hatóságoknak vizsgálniuk kellett volna a tábla kihelyezésének módját.
- [17] Álláspontja szerint téves a jogerős ítélet azon következtetése, miszerint a közigazgatási határozatot hatályon kívül kellett volna helyezni és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kellett volna kötelezni. Vitatta az ítéleti következtetés indokolását az alperesek egyetemleges marasztalásának körében, bár más jogszabályi rendelkezés alapján ugyanerre a jogkövetkeztetésre jutott. Hivatkozott arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban hozott érdemi döntés végleges, annak jogszabálysértő voltára a perbeli kereset előterjesztésével nem lehet megalapozottan hivatkozni, az eljárás nem válhat árnyékperré. Állította, hogy ha a hatóságoknak a jogszabályi rendelkezések alapján vizsgálnia kellett volna a sebességkorlátozó tábla kihelyezésének módját, még abban az esetben sem volt az I. rendű alperes magatartása kirívóan súlyos jogértelmezési, jogalkalmazási tévedés. Az I. rendű alperes megfelelően megindokolt határozatában logikailag zárt egységet alkotó ítéletében eltérő jogi álláspontját kifejtette azzal kapcsolatban, hogy az adott eljárás kereteit meghaladja az indítványozó által egyébként észlelt és elismert jelzőtábla elhelyezés módja vizsgálata. Hivatkozott arra, hogy a felelősségi elemek közül a kár és az okozati összefüggés is hiányzik, ezeket az indítványozó nem bizonyította, így az ítéletek jogsértően marasztalták el az alperest. Másodlagos kérelmét azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság jogalap hiányára alapítva utasította el a keresetet, ezért mellőzte a kárösszszerűségének vizsgálatát. A másodfokú bíróság azonban érdemben bírálta el az igényt attól függetlenül, hogy az I. rendű alperes vitatta az indítványozó tényelőadásait és a kártérítésösszszerűségét az indítványozó nem bizonyította. Sérelmezte, hogy a Kúria olyan eljárásban jár el, amelyben maga korábban mint alperes vett részt. Az indítványozó felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte korábbi hivatkozásai alapján.
- [18] 2.5. A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a körben helybenhagyta. Előre bocsátotta a BH2013.69. számú eseti döntésre hivatkozva, hogy az ügyben annak ellenére is eljár, hogy az elsőfokú és másodfokú eljárásban maga is alperesként vett részt, mert ilyen esetben a Kúria kizárására nem kerülhet sor, mivel nem maradna olyan más bíróság, amely felülvizsgálati hatáskörében eljárhatna. Megállapította, hogy a jogerős ítélet sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályi rendelkezéseket. A következetes bírói gyakorlat szerint a mérlegelést nem igénylő, egyértelmű jogszabályokkal ellentétes alkalmazás, értelmezés esetén állapítható meg a jogalkalmazó szervek kártérítési felelőssége. Indokolása szerint egyetértett az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy az I. rendű

alperes magatartása nem volt jogellenes, osztotta azt a következtetését, miszerint a jelzőtábla kihelyezésének vizsgálata meghaladná a felülvizsgálati eljárás kereteit és okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a gyors-hajtás ténye alapján helyesen került kiszabásra a közigazgatási bírság az indítványozóval szemben. Az indítványozó csak állította, de nem bizonyította a sebességkorlátozó tábla nem megfelelő kihelyezését, így ebből következően az I. rendű alperes a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálhatta a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben meghozott jogerős ítéletben tévesen hiányolt tényeket, mert az a korábbi eljárásban benyújtott felülvizsgálati eljárás kereteit meghaladta. Ezért a jogerős ítélet jogszabálysértően állapította meg, hogy az I. rendű alperesnek a felülvizsgálati eljárásban a sebességkorlátozó tábla kihelyezése körülményeit vizsgálnia kellett volna.

- [19] Megállapította, hogy a másodfokú bíróság tévesen vonta le azt a következtetést is, hogy a hatóságnak további tényállástisztázási kötelezettsége lett volna és ennek hiányában a jogerős közigazgatási határozatot az I. rendű alperesnek hatályon kívül kellett volna helyeznie és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kellett volna utasítania.
- [20] A Kúria rámutatott, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 2. § (1) bekezdése és 6. §-a értelmében a felülvizsgálati eljárásban hozott érdemi döntés végleges, ebből következően annak jogszabálysértő voltára kereset előterjesztésén keresztül nem lehet megalapozottan hivatkozni, az eljárás nem válhat árnyékperré.
- [21] Mivel a kárfelelősségi elemek közül egyetlen törvényi feltétel hiánya is a kereset elutasításához vezet, így felrögható, jogellenes magatartás hiányában a kárfelelősség sem állapítható meg. Az indítványozó sem kárának bekövetkeztét, sem az ok-okozati összefüggés fennálltát nem bizonyította.
- [22] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát a Fővárosi Törvényszék 31.P.22.350/2017/11. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltőábla 5.Pf.20.203/2018/11/II. számú ítélete, valamint a Kúria Pfv. IV.20.343/2019/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve, és megjelölve az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét.
- [23] Az indítványozó álláspontja szerint a pártatlan bírósághoz való jogát sérti, hogy a Kúria a saját ügyében döntött, és ítéletét – a veszélyhelyzeti szabályokkal visszaélve – tárgyaláson kívül hozta meg. Nézete szerint a másodfokú bíróság ítélete sérti a tisztességes eljáráshoz való jog részének tekintett indokolt bírói döntéshez való jogát, mivel az iratellenes, ellentmondásos. Az indítványozó szerint az ítéletek sértik továbbá a bírósági jogkörben okozott kár megtérítéséhez való jogát, melyet nézete szerint az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése biztosít.
- [24] Indítványában hivatkozott az Alkotmánybíróság 21/2014. (VII. 15.) AB határozat indokolásának [105] bekezdésére, valamint a 67/1995. (XII. 7.) AB határozatára a pártatlan bírósághoz való jog tekintetében, de alkotmányjogi érveléssel nem támasztotta alá, hogy az idézett döntésekben foglaltak miképpen kapcsolódnak ügyéhez. Panaszá 8. oldalán jelezte, hogy kifejezetten kérte tárgyalás tartását; ezt okirattal nem bizonyította.
- [25] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [26] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja alapján pedig a kérelem akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [27] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében az indítványozó csak Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére történő hivatkozással nyújthat be alkotmányjogi panaszt. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét állította, így mivel Alaptörvényben biztosított jogára hivatkozott, ennek a befogadási formai feltételnek az indítványozó panaszá megfelel.
- [28] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 29. § és a 31. § szerinti feltételeket.
- [29] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ez alternatív feltétel, bármelyik megléte indokot ad a befogadásra.

- [30] Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg. Alapvető alkotmányjogi jelentőségűnek tekinthető kérdést az indítványozó nem fogalmazott meg. Ezt követően azt vizsgálta, hogy az indítványban felhozott érvek alapján felmerülhet-e a bírói döntés alaptörvényességének kételye.
- [31] 5. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét azért állította, mert szerinte az eljáró bíróságok ügyében megsértették a pártatlanság követelményét. Az indítványozó vitatta a különböző fokon eljáró bíróságok egybehangzó jogértelmezését és jogi következtetéseit, illetve az ítélet iratellenességét és ellentmondásosságát állítva az indokolt bírói döntéshez való jognak a sérelmére is hivatkozott.
- [32] Az Alkotmánybíróság rámutat a tisztességes bírósági eljáráshoz és indokolt bírói döntéshez való jog töretlen gyakorlatára, miszerint „a »*fair trial*« olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni. {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [29]} Az indokolt bírói döntéshez való jog az eljárás tisztességességének alkotmányos követelményrendszerén [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] belül azonosított részjogosítvány.”
- [33] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is megerősíti azt a gyakorlatát, hogy „[a]z alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. [...] Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. [...] [A]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]}
- [34] A bíróságok az indítványozónak az ügy lényegi részére vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálták, és ennek értékeléséről határozataikban számot adtak. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az indítványozó által állított iratellenesség illetve ellentmondásosság valósága esetén sem lenne az indokolt bírói döntés követelményével összefüggésbe hozható.
- [35] Az indítványozó álláspontja szerint a pártatlan bírósághoz való jogot sérti, hogy a Kúria a saját ügyében döntött, és ítéletét – a veszélyhelyzeti szabályokkal visszaélve – tárgyaláson kívül hozta meg. Az Alkotmánybíróság felidézi, hogy a támadott kúriai döntés [25] bekezdésében a Kúria előre bocsájtotta, hogy „a jelen eljárásban a Kúria annak ellenére is eljár, hogy az első és a másodfokú eljárásban maga is alperesként vett részt. A BH2013.69. számú eseti döntés értelmében a Kúria kizárására ilyen esetben nem kerülhet sor, mivel nem maradna olyan más bíróság, amely felülvizsgálati hatáskörében eljárhatna. Az államnak ugyanis az alapjogok érvényesíthetőségével kapcsolatban az Alaptörvény szerinti bírósághoz fordulás jogának érvényesítését biztosítani kell. A bíróságok kizárására vonatkozó szabályok alkalmazása az Alaptörvény I. cikke és XXVIII. cikke, valamint a Pp. 13. § (1) bekezdése és a 14. §, valamint a 18. § (2) bekezdése értelmében nem eredményezheti a Kúria kizárását (BH2016.284.)”
- [36] Az indítványozó állította – de nem igazolta –, hogy a felülvizsgálati eljárásban tárgyalás tartását kérte. A Kúria támadott ítélete [43] bekezdésében rögzítette, hogy a kérelmet a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 29. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A Korm. rendelet hivatkozott rendelkezése a felek közös kérelmére kötelezi a bíróságot tárgyalás ki-

tűzésére. Az indítványozó egyoldalú kérelme ezen eljárási következmény kiváltására nem alkalmas: a tárgyaláson kívül történő elbírálás nem veti fel alaptörvény-ellenesség kételyét.

- [37] Jóllehet a Kúria döntése következtében tárgyalás tartására nem került sor, azonban az indítványozó által felvetettek a Kúria ítélete érdemben reagált. Ezen kérdéseknek az eldöntése olyan szakjogi-törvényességi kérdés, aminek felülbírálatára az Alkotmánybíróság egyébként sem rendelkezik hatáskörrel.
- [38] Az indítványozó az említett alaptörvényi rendelkezés sérelmét az előbbieken túlmenően összességében abban látta, hogy a számára kedvezőtlen bírósági döntések az alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket az indítványozó felfogásától eltérően értelmezték és alkalmazták. Ezek szakjogi-törvényességi kérdéseknek minősülnek, amelyek alkotmányossági aggályokat nem vehetnek fel, és amelyeknek vizsgálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.
- [39] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy tartózkodik a jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról történő állásfoglalástól {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban megszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}. Önmagában az, hogy az indítványozó a bírósági ítélet érvelését tévesnek, magára nézve hátrányosnak tartja, nem alkotmányossági kérdés, és az az indokolt bírói döntéshez való jogra történő hivatkozással sem tehető azzá.
- [40] A felmerülő jogkérdésnek az indítványozó felfogásától eltérő bírói megítéléssel kapcsolatban az Alkotmánybíróság továbbá rámutat töretlen gyakorlatára, miszerint „az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; [...]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; [...]}. {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]} „Sem a jogállamiság elvont elve, [...] sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {Először lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}
- [41] A fentiekből következően a bírói döntések alaptörvényességének kételye az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdése sem a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásban nem merült fel.
- [42] 6. A támadott döntés mindezekre tekintettel a jelen ügyben feltárható összefüggések alapján – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség hiányában – nem képezhettek érdemi vizsgálat tárgyát.
- [43] 7. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására – mivel részben az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában, illetve 52. § (1b) bekezdés e) pontjában, részben pedig a 29. §-ában írott feltételeknek nem felel meg – nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. március 30.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1929/2020.

